

A legújabb kor is jelen van

A lelőhelyek nagy számának oka – tudtuk meg –, hogy a Hernád völgye valamennyi történelmi korban főközlekedési út, ezáltal kedvelt letelepedési hely volt az ember számára. A Kárpát-gerinc legalacsonyabb szakasza ugyanis éppen Kassa, Eperjes fölött húzódik, így a Baltikum és Lengyel-

ország irányába a Hernád mentén húzódott az egyik legkedvezőbb közlekedési útvonal. Mindez a leletanyagban is tükröződik: kora vaskori szkíta, népvándorlás kori germán és Árpád-kori települések mellett újkori, sőt a II. világháborúhoz kapcsolható legújabb kori régészeti jelenségek is napvilágra kerültek eddig.

Szaniszló Bálint

----- * * * -----

Régen elfelejtett nyelveken írott szövegekre bukkantak a kutatók egy egyiptomi kolostorban

Egyiptomban, a Sínai-hegy csúcsának lábánál álló Szent Katalin-kolostorban található a világ legrégebb óta működő könyvtára. A több ezer régi könyv és kézirat között egy kutatócsoport most egy új technológiával olyan szövegeket keresett, amelyeket korábban kitöröltek vagy ráírtak az ott dolgozó szerzetesek.

Az eredeti szövegek többségét latinul, görögül vagy arabul írták, de a kutatók olyan már régen elfeledett nyelvekkel is találkoztak, amelyekbe csak nagyon ritkán lehet belefutni.

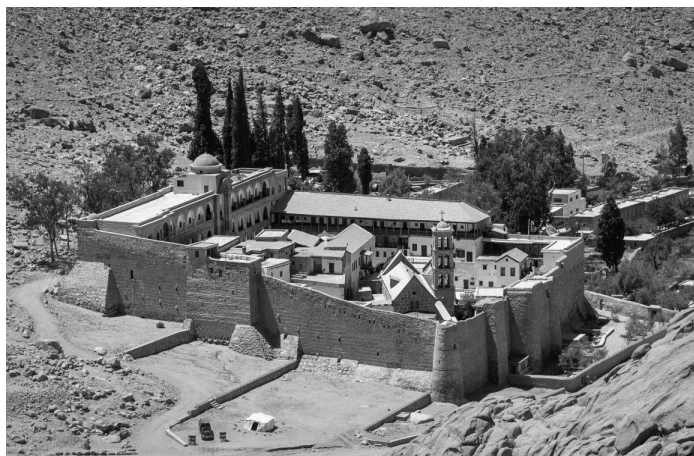
2011 óta a kutatók 74 teleírt pergament vizsgáltak át. Az így feltárt új rétegeken talált szövegek a 4. és a 12. század között keletkeztek. Közük voltak eddig nem ismert görög versek és egy Hippokratésztől származó recept is.

A megtalált szövegek között volt olyan is, amely kaukázusi albanok nyelvén íródott. Ilyen nyelvemlékek eddig csak kőtáblákon léteztek.

Más szövegek pedig a keresztény palesztinok mára eltűnt arámi dialektusát rögzítették, amely szír és a görög nyelvjárások keverékéből alakult ki.

Michael Phelps a korai kéziratok elektronikus könyvtárának vezetője azt mondta, hogy ezeknek az elveszett közösségeknek a kulturális DNS-e ma is létezik a kultúránkban. A feltárt szövegek pedig újra hangot adnak nekik, és segítenek megérteni, hogyan járultak hozzá, hogy azok legyünk, akik ma vagyunk.

A kutatók dolgát az is megnehezítette, hogy az Iszlám Állam az elmúlt években megjelent a Sínai-félszigeten, azért egyre nehezebben lehetett megközelíteni a Szent Katalin-kolostort. Hogy a projekt ne álljon le teljesen, a kutatók egy külön oldalon elérhetővé tették az iratokról készült képeket, hogy még több titkos szöveget fedezhessenek fel. (Smithsonianmag.com)

A Szent Katalin-kolostor. Fotó: Pedro Costa Gomes/AFP